

T.C.
SAMSUN
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/115
KARAR NO : 2013/859

DAVACI : NAZLI GÜLER

VEKİLLERİ : AV. AFŞİN SOYSAL, AV. KORHAN ÇÖMEZOĞLU
İstasyon Mah.56" Lar Sk.Sözen Apt.No:4/2-3
İlkadım/SAMSUN

DAVALI : SAMSUN VALİLİĞİ /SAMSUN

DAVANIN ÖZETİ : Bolu İli, Mengen İlçesinde sınıf öğretmeni olarak görev yapmakta iken alan değişikliği yapılarak Samsun İli, Bafra İlçesi, 30 Ağustos İlkokulu'na zihinsel engelliler sınıf öğretmeni olarak atanan davacı tarafından tekrar sınıf öğretmenliğine geçiş yapmak istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlem; eş özü nedeniyle alan değişikliği yaparak zihinsel engelliler sınıf öğretmenliğini tercih ettiği, ancak zaman içinde gördüğü eğitimden farklı bir alan olan zihinsel engelliler öğretmenliği branşında yeterince verimli olamadığı ve Samsun İlinde bir çok ücretli sınıf öğretmeni çalışması nedeniyle tekrar sınıf öğretmenliği alanına geçmek istediği ancak bu talebinin reddedildiği, ret kararının açıkça kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırı olduğu, söz konusu okula eş durumu özrünü gidirmek adına zorunlu olarak atandığı, eşinin Samsun İlinde görev yaptığı, aile bütünlüğünü sağlayabilmek adına söz konusu tercihte bulunduğu, yaptığı müracaatın yeterli pedagojik eğitimi almadığı için görevini yeterince yerine getiremediği kanaatiyle kamu yararı ve hizmet gerekleri düşünülerek yapılmış bir başvuru olduğu iddiaları ile iptali istenilmektedir.

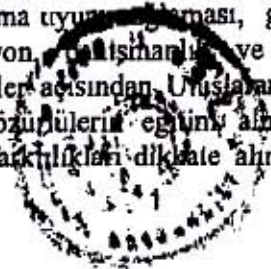
SAVUNMANIN ÖZETİ : İşlemin Milli Eğitim Bakanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin "özür durumundan yer değişikliği yapılamayan öğretmenlerin yer değişiklikleri" başlıklı basın duyurusu ve davacının isteği doğrultusunda gerçekleştirildiği belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar vercn Samsun 1. İdare Mahkemesi'nce dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava; Bolu İli, Mengen İlçesinde sınıf öğretmeni olarak görev yapmakta iken alan değişikliği yapılarak Samsun İli, Bafra İlçesi, 30 Ağustos İlkokulu'na zihinsel engelliler sınıf öğretmeni olarak atanan davacı tarafından, tekrar sınıf öğretmenliğine geçiş yapmak istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Uyumsuzluğun çözümlenebilmesi için dava konusu olayın dört aşamada ele alınması gerekmektedir. Birinci aşamada; özürlü birey ve bu bireyin belirlenmesi, eğitimin sağlanması ve bu bireylerin toplumsal yaşama uyum sağlanması, günlük gereksinimlerini karşılama ve korunması, bakım, rehabilitasyon, sosyal hizmetler ve destek hizmetlerinin yürütülmesi konusunda getirilen yükümlülükler açısından Uluslararası ve Ulusal alanda ilgili hukukun incelenmesi; ikinci aşamada, özürhükleri eğitimi alınması, özürlü çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve

T.C.

SAMSUN

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/115

KARAR NO : 2013/859

özürlü olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanması konusunda donanımlı personelin taahhütlanması, öğretmenlerin dal(alan), yan dallarını belirleyen ilgili hukukun incelenmesi, üçüncü aşamada; zorunlu naklen atamaya tabi kamu personelinin kamu görevlisi olan eşinin hukuki statüsünün ve eşinin görev yaptığı yere eş özürlü nedeniyle atanmasına ilişkin ilgili hukukun incelenmesi, dördüncü aşamada ise bu hususların tamamının değerlendirilmesi,

1.İlgili Hukuk:

A-Uluslararası Hukuk

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 90.maddesinin 5.fıkrasında, usulüne göre yürürlüğe konulmuş olan milletlerarası anlaşmaların kanun hükmünde olduğu, bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa mahkemesine başvurulamayacağı, usulüne göre yürürlüğe konulan temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkacak uyumsuzluklarda milletlerarası anlaşma hükümlerinin esas alınacağı hükmüne yer verilmiştir.

Birleşmiş Milletler tarafından,1950 yılında Cenova Konferansında özürliülerin sosyal rehabilitasyonu dile getirilmiş ve bir komisyon kurularak eğitim, tedavi, mesleki rehabilitasyon ve istihdam konularında uluslararası standartlar belirlenmesi öngörülmüştür.

1952 yılında Birleşmiş Milletler tarafından UNDP, ILO, WHO, UNESCO, UNICEF gibi uluslararası örgütlerin katılımının sağlandığı bir toplantı gerçekleştirilerek yeni bir bakış açısıyla eğitim ve rehabilitasyon programları geliştirilmiştir.

20 Aralık 1971 'de özürliülerin haklarının uluslararası ve ulusal eylem planlarında hükümetler tarafından çerçeve olarak kullanılması amacıyla Özürlü Hakları Bildirge'si yayınlanmıştır.

30 Mart 2007 tarihinde, New York'taki Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen 03/12/2008 tarihli ve 5825 sayılı Kanunla Ülkemiz tarafından onaylanması uygun bulunan "Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin "Eğitim" Başlıklı 24. Maddesinde; Taraf Devletlerin engellilerin eğitim hakkını tanıdığı, bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık yapılmaksızın sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engelliler için ömür boyu öğrenim imkanı sağlayacağı, bunun için, İnsan potansiyelinin, onur ve değer duygusunun tam gelişimi ve insan haklarına, temel özgürlüklere ve insan çeşitliliğine saygı duyulmasının güçlendirilmesi, engellilerin, kişiliklerinin, yeteneklerinin, yaratıcılıklarının, zihinsel ve fiziksel becerilerinin potansiyellerinin en üst derecesinde gelişiminin sağlanması, engellilerin özgür bir topluma etkin bir şekilde katılmalarının sağlanmasını hedefleyeceği, taraf Devletlerin, bu hakkın yaşama geçirilmesi için, engellilerin engelleri nedeniyle genel eğitim sisteminden dışlanmaması ve engelli çocukların engelleri nedeniyle parasız ve zorunlu ilk ve ortaöğretim olanaklarının dışında tutulmaması; engellilerin yaşadıkları çevrede bütünleştirici, kaliteli ve parasız ilk ve orta öğretime diğer bireylerle eşit olarak erişebilmelerini genel eğitimden etkin bir şekilde yararlanabilmeleri için genel eğitim sistemi içinde ihtiyaç duydukları desteği almalarının sağlanması, engellilere yönelik bireyselleştirilmiş etkin destekleyici tedbirlerin, engellilerin tam katılımı hedefine uygun olarak, akademik ve sosyal gelişimi artırıcı ortamlarda sağlanması gerektiği, engellilerin toplumun eşit üyeleri olarak eğitime tam ve eşit katılmalarını kolaylaştırmak için yaşam ve sosyal gelişim becerilerini öğrenmelerinin sağlanmasını, bu hakkın yaşama geçmesini sağlamak için, engelli olanlar dahil olmak üzere, işaret dilini ve Braille alfabesini bülce öğrencilerini ise alınması ve eğitimin her düzeyinde

T.C.
SAMSUN
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/115

KARAR NO : 2013/859

çalışan uzmanların ve personelin eğitimi için uygun tedbirler alınması, söz konusu eğitim engelliliğe ilişkin bilincin artırılmasını, alternatif iletişim araç ve biçimleri ile destekleyici eğitim tekniklerinin ve materyallerinin kullanılmasını, bu amaçla engellilerin ihtiyaçlarına uygun makul düzenlemelerin yapılmasını temin edeceği kuralına yer verilmiştir.

B-Ulusal Hukuk:

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Eğitim ve Öğretim Hakkı" başlıklı 42. maddesinde, kimsenin, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamayacağı, Devletin, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapacağı, Devletin, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alacağı; 60. maddesinde de, Devletin, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması için her türlü tedbiri alacağı, bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisleri kuracağı veya kurduracağı hükmüne yer verilmiştir.

5378 Özürlüler Ve Bazı Kanun Vc Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun, 3/a maddesinde, Özürlünün, doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişi olarak tanımlandığı, 3/b maddesinde, Rehabilitasyonun, doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle oluşan özürlü ortadan kaldırmak veya özürlülüğün etkilerini mümkün olan en az düzeye indirmek, özürlüye yeniden fiziksel, zihinsel, psikolojik, ruhsal, sosyal, meslekî ve ekonomik yararlılık alanlarında başarabileceği en üst düzeyde yetenekler kazandırarak, evinde, işinde ve sosyal yaşamında kendine ve topluma yeterli olabilmesi ve özürlünün toplum ile bütünleşmesi, ayrımcılığa karşı tüm tedbirlerin alınması amacıyla verilen koruyucu, tıbbî, meslekî, eğitsel, rekreasyonla ve psiko-sosyal hizmetler bütününe ifade ettiğinin belirtildiği; 4. maddesinde, Devletin, insan onur ve haysiyetinin dokunulmazlığı temelinde, özürlülerin ve özürlülüğün her tür istismarına karşı sosyal politikalar geliştireceği, özürlüler aleyhine ayrımcılık yapılamayacağı, ayrımcılıkla mücadelenin özürlülere yönelik politikaların temel esası olduğu, özürlülere yönelik olarak alınacak kararlarda ve verilecek hizmetlerde özürlülerin, ailelerinin ve gönüllü kuruluşların katılımının sağlanacağı, özürlülere yönelik hizmetlerin sunumunda aile bütünlüğünün korunmasının esas olduğu, kurum ve kuruluşlarca özürlülere yönelik mevzuat düzenlemelerinde Özürlüler İdaresi Başkanlığının görüşünün alınmasının zorunlu olduğu kuralına yer verildiği; 15. maddesinde, hiçbir gerekçeyle özürlülerin eğitim almasının engellenemeyeceği, özürlü çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve özürlü olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanacağı kuralı yer almaktadır.

573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamencin "Tanımlar" başlıklı 3.maddesinde, "Özel eğitim gerektiren bireyin", çeşitli nedenlerle, bireysel özellikleri ve eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından beklenen düzeyden anlamlı farklılık gösteren bireyi, "Özel eğitimin", özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak yetistirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri ile onların özürlü ve özellikleriyle, uygun ortamlarda sürdürülen eğitimi, "Kaynaştırmanın", özel eğitim gerektiren bireyle diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını sağlamak ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmek için

T.C.
SAMSUN
İ. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/115
KARAR NO : 2013/859

geliştirilmiş eğitim ortamlarını, "Tanılamanın", eğitsel amaçla, bireyin tüm gelişim alanlarındaki özelliklerinin belirlenerek değerlendirilmesi sürecini ifade ettiği belirtilmiş, "Özel Eğitimin Temel Amaçları" başlıklı 4.maddesinde, Türk Milli Eğitimi düzenleyen genel esaslar doğrultusunda özel eğitimle ilgili temel ilkelerin; Özel eğitim gerektiren tüm bireylerin, ilgi, istek, yeterlilik ve yetenekleri doğrultusunda ve ölçüsünde özel eğitim hizmetlerinden yararlandırılacağı, Özel eğitime erken başlamanın esas olduğu, Özel eğitim hizmetlerinin, özel eğitim gerektiren bireyleri sosyal ve fiziksel çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan planlanıp yürütülmesi gerektiği, Özel eğitim gerektiren bireylerin, eğitsel performansları dikkate alınarak, amaç, muhteva ve öğretim süreçlerinde uyarlamalar yapılarak diğer bireylerle birlikte eğitilmelerine öncelik verilmesi gerektiği, Özel eğitim gerektiren bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerinin kesintisiz sürdürülebilmesi için her türlü rehabilitasyonlarını sağlayacak kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılacağı, Özel eğitim gerektiren bireyler için bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilmesi ve eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanmasının ve ailelerin, özel eğitim sürecinin her boyutuna aktif katılmalarının sağlanmasının esas olduğu, özel eğitim politikalarının geliştirilmesinde, özel eğitim gerektiren bireylerin örgütlerinin görüşlerine önem verilmesi gerektiği, özel eğitim hizmetlerinin, özel eğitim gerektiren bireylerin toplumla etkileşim ve karşılıklı uyum sağlama sürecini kapsayacak şekilde planlanması olduğu, "Özel Eğitim Okullarında Eğitim" başlıklı 13.maddesinde, benzer yetersizlikleri olan akranları ile birlikte ayrı bir okul veya kurumda eğitim görmeleri gereken özel eğitim gerektiren öğrencilerin eğitimi, uygun kaynaştırma modelleri ile düzenlenerek, özel eğitim okul ve kurumlarında sürdürüleceği, 24. Maddesinde, Resmî ve özel okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okulları ile yaygın eğitim kurumları; kendi çevrelerindeki özel eğitim gerektiren bireylere özel eğitim hizmetleri sağlamakla yükümlü oldukları söz konusu okul ve kurumlarda, özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim-öğretim görmelerini sağlamak üzere gerekli tedbirleri alacakları, 25.maddesinde, Özel eğitim okul ve kurumları ile özel eğitime destek sağlayan okul ve kurumların eğitim-öğretim sınıfı personel ihtiyacı öncelikle karşılanacağı, ihtiyaç duyulan uzman personelin atanacağı veya diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak görevlendirileceği hüküm altına alınmıştır.

31.05.2006 gün ve 26184 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinin ikinci maddesinde, Özel eğitimin: Özel eğitime ihtiyaç olan bireylerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak yetistirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri, bu bireylerin tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ile akademik disiplin alanlarındaki yeterliliklerine dayalı olarak uygun ortamlarda sürdürülen eğitimi ifade ettiği kuralı yer almaktadır.

2- Özürlü Eğitimi ve Öğretmenlerin Dal (alan), Yan Dallarını Belirleyen İlgili Hukuku:

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3.maddesinde, Fakülte: Yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan, kendisine birimler bağlanabilen bir yükseköğretim kurumu, Yüksekokul: belirli bir mesleğe yönelik eğitim öğretime ağırlık veren bir yükseköğretim kurumu, Ön Lisans: Ortaöğretim yeterliliklerine dayalı, en az iki yıllık bir programı kapsayan nitelikli, insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan veya lisans öğretiminin ilk kademesini teşkil eden bir yükseköğretim, Lisans: Ortaöğretime dayalı, en az sekiz yarı yıllık bir programı kapsayan bir yükseköğretim olarak tanımlanmıştır.

T.C.
SAMSUN
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/115

KARAR NO : 2013/859

652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 11.maddesinde, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri, ilgili bakanlıklarla işbirliği içinde, özel eğitim sınıfları, özel eğitim okulları, rehberlik ve araştırma merkezleri, iş okulları ve iş eğitim merkezleri ile aynı seviye ve türdeki benzeri okul ve kurumların yönetimine ve öğrencilerin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak, özel eğitim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak,15. maddesinde, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün görevleri, öğretmenlerin nitelikleri ve yeterliklerinin belirlenmesi ve geliştirilmesine yönelik politikaları oluşturmak, özel öğretim kurumları eğitim personeline yönelik olarak; meslek öncesi ve meslek içi eğitimi vermek veya verdirmek, 28.maddesinde de, Talim ve Terbiye Kurulunun görevleri, evrensel değer ve standartları göz önünde bulundurarak, kalite, çeşitlik ve etkililik ilkeleri ile millî ve toplumsal değerlere dayalı bir eğitim sistemi oluşturmak amacıyla Eğitim sistemini, eğitim ve öğretim plan ve programlarını yapmak olarak belirlendikten sonra Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının çalışma usul ve esasları, görev, yetki ve sorumlulukları ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir hükmüne yer verilmiştir.

06.05.2010 tarih ve 27573 sayılı Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmenlerinin Atama Ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin 4. Maddesinde, Öğretmen: Yükseköğretim kurumlarında genel kültür, özel alan ve pedagojik formasyon eğitimi alarak yetişmiş olan ve her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları ile kurs ve seminerlerde eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütmek üzere atanan kişiler, Özel öğretim kurumları: Okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile benzeri özel öğretim kurumlar, Pedagojik Formasyon: Bakanlık ile Yükseköğretim Kurulu iş birliği çerçevesinde açılan öğretmenlik mesleğine yönelik derslerin yer aldığı programı, Alan: Öğretmen adayları ve öğretmenlerin mezun oldukları yükseköğretim programına bağlı olarak atanabilecekleri Talim ve Terbiye Kurulu kararlarıyla belirlenen öğretmenlikleri. Alan değişikliği ise : Öğretmen olarak görev yapanların Talim ve Terbiye Kurulunun öğretmenliğe atanacaklarını mezun olduğu yükseköğretim programlarına ilişkin kararı doğrultusunda öğrenimleri itibarıyla atanabilecekleri alanlara geçişleri ifade ettiği yer almaktadır.

Anılan Yönetmeliğin "Alan Değişikliğine Bağlı Yer Değiştirmeler" başlıklı 44.maddesinde, Öğrenimine uygun alanı dışında bir başka alana atanan öğretmenler, öğrenimleri birden fazla alana atamaya kaynak olan öğretmenler ile başka bir alanda yüksek öğrenimi bitiren öğretmenler, adaylıklarının kaldırılmış olması ve yüksek öğrenimlerinin Talim ve Terbiye Kurulunun öğretmenliğe atanacaklarını mezun oldukları yüksek öğretim programlarına ilişkin kararında atanacağı alana uygun olması kaydıyla mezuniyetleri itibarıyla atanabilecekleri alanlara alanlarının değiştirilmesini isteyebileceği, Talim ve Terbiye Kurulu kararlarıyla dersi ya da alanı kaldırılan öğretmenler, mezuniyetleri itibarıyla atanabilecekleri alana ya da aylık karşılığı okutacakları dersler bölümünde belirtilen derslerin öğretmenliğine isteklerine bakılmaksızın alan değişikliği yoluyla atanacağı, İstihdam alanı daralan öğretmenler, Talim ve Terbiye Kurulu karar ve görüşleri çerçevesinde mezuniyeti itibarıyla atanabileceği alana ya da aylık karşılığı okutacakları dersler arasında yer alan derslerin öğretmenliğine istekleri de dikkate alınarak alan değişikliği yoluyla atanacağı kurala bağlanmıştır.

T.C.
SAMSUN
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/115
KARAR NO : 2013/859

17.04.2001 tarih ve 24376 sayılı Rcsmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik Ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliğinin 4.maddesinin o bendinde, Özel Eğitimcinin: Üniversitelerin Özel Eğitim veya Özel Eğitim Öğretmenliği alanlarında lisans eğitimi almış rehberlik ve araştırma merkezlerinde özel eğitim gerektiren çocuklar için tanılama ve destekleyici özel eğitim hizmetlerini veren, uygun eğitim önlemleri alınmasını sağlayan personel olarak tanımlandığı görülmektedir.

07.07.2009 gün ve 80 sayılı Talim Terbiye Kurulu kararıyla kabul edilen Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Öğretmen Olarak atanacakların Atamalarına Esas Alanlar İle Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programları ve Aylık Karşılığı Okutacakları Derslere İlişkin Esasların 3.maddesinde, Bu Esasların, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel; okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yaygın eğitim kurumlarına öğretmen olarak atanacakların atamalarına esas olan alanlar ile mezun oldukları yükseköğretim programları ve aylık karşılığı okutacakları derslerin belirlenmesine ilişkin hükümleri kapsadığı kuralına yer verilmiş, 4. maddesinde de, yukarıda belirtilen yönetmelikte tanımlanan "alan", "öğretmen" ve "pedagojik formasyon" tanımına aynen yer verdikten sonra yan alan, öğretmen adayları ve öğretmenlerin; yükseköğretimlerinde alanlarına ek olarak aldıkları ve diplomalarında yer alan öğrenim programını veya farklı bir alanda yüksek lisans üzerine yapılan doktora eğitimi programını, Aylık Karşılığı Ders: Öğretmenlerin atandıkları alanlar ve yan alanları ile ekli çizelgede "Aylık Karşılığı Okutacakları Dersler" sütununda gösterilen dersler ve yeterliliği Kurulca kabul edilen yurt içi ve yurt dışı hizmet içi eğitim yoluyla yetiştirildikleri alanlardaki dersleri, kapsadığı belirtilmiştir.

Anılan Talim Terbiye Kurulu Kararının eki, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Öğretmen Olarak atanacakların Atamalarına Esas Alanlar İle Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programları ve Aylık Karşılığı Okutacakları Derslere İlişkin Çizelgenin 73. Sırasında, Atamaya Esas Olan Alanı Sınıf öğretmenliği olanların 1. sınıf öğretmenliği, 2. Üstün zekâlılar öğretmenliği yüksek öğretim programlarından mezun olmaları gerektiği ve aylık karşılığı olarak da ilkokulların 1-4 üncü sınıf derslerini okutabilecekleri; 85.sırasında da; Atamaya Esas Olan Alanı Zihin Engellileri Sınıf öğretmenliği olanların 1. Zihin engellileri öğretmenliği, 2. Özel Eğitim öğretmenliği 3.Özel Eğitim Bölümü(kredilerinin en az %30 unu engellilerin eğitimi alanında aldığını belgetendirenler) yüksek öğretim programlarından mezun olmaları gerektiği ve aylık karşılığı olarak da , 1-Zihin Engellileri ilköğretim okullarının 1-8 Sınıf Dersleri, 2-Eğitim ve Uygulama okullarının 1-8 Sınıf Dersleri, 3-İlköğretim Okullarının zihin engelliler Özel Eğitim Sınıfı(1-8 sınıf dersleri), 4-İş Okulu dersleri, 5-Gezerek Eğitim uygulamaları, 6-Rehberlik ve Araştırma Merkezleri Özel Eğitim Alan Uygulamaları, 7-Otistik Çocuklar Eğitim Merkezlerinin 1-8 Sınıf Dersleri, 8-Otistik Çocuklar İş Eğitim Merkezlerinin Dersleri, 9-Görme ve İşitme Engelliler Alanına Ait dersler, 10-Erken Çocukluk ve Okul Öncesi Özel Eğitim Merkezleri uygulamaları(okul öncesi/anasınıfı öğretmeni veya çocuk gelişimi ve eğitimcisiyle birlikte görev yapar) 11-Özel Eğitim Okulları Bünyesinde Okul Öncesi Eğitim Verilen Sınıflardaki Eğitim Uygulamaları(okul öncesi/anasınıfı öğretmeni veya çocuk gelişimi ve eğitimcisiyle birlikte görev yapar) 12-Birden Fazla Yetersizliği Olan yetersizliklerinden Biri Zihinsel Olan Öğrenciler İçin Açılan Özel Eğitim Sınıflarının 1-8 Sınıf Derslerini (ilköğretim okulu programından farklı özel eğitim programı uygulanan sınıflar) okutabilecekleri belirlenmiştir.

3-Zorunlu Naklen Atanmaya Tabi Kamu Personelinin Kamu Görevlisi Olan

T.C.
SAMSUN
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/115
KARAR NO : 2013/859

Eşinin Görev Yaptığı Yere Eş Özrü Nedeniyle Atanmasına İlişkin İlgili Hukuk:

1982 Anayasa'sının "Ailenin korunması ve çocuk hakları" başlıklı 41. maddesinde: "Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar. (Ek fıkra: 07/05/2010-5982 S.K./4. md.) Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir." hükmü yer almıştır.

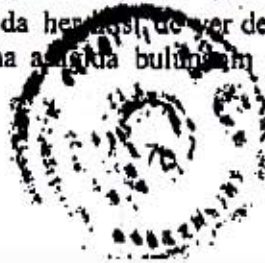
Ülkemiz tarafından 1948 yılında kabul edilerek iç hukukumuzun bir parçası haline gelen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 16/3 maddesinde: "Aile, cemiyetin tabii ve temel unsurudur; cemiyet ve Devlet tarafından korunmak hakkını haizdir." hükmüne yer verilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Yer Değiştirme Suretiyle Atama" başlıklı 72. maddesinde: "Kurumlarda yer değiştirme suretiyle atanmalar; hizmetlerin gereklerine, özelliklerine, Türkiye'nin ekonomik, sosyal, kültürel ve ulaşım şartları yönünden benzerlik ve yakınlık gösteren iller gruplandırılarak tespit edilen bölgeler arasında adil ve dengeli bir sistem içinde yapılır. Yeniden veya yer değiştirme suretiyle yapılacak atamalarda; aile birimini muhafaza etmek bakımından kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanarak memur olan diğer eşin de isteği halinde ataması, atamaya tabi tutulan memurun atandığı yere 74 ve 76 nci maddelerde belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır. Yer değiştirme suretiyle atanmaya tabi memurun atandığı yerde eşinin atanacağı teşkilatın bulunmaması ya da teşkilatı olmakla birlikte niteliğine uygun münhal bir görev bulunmaması ve ilgilinin de talebi halinde, bu personele eşinin görev süresi ile sınırlı olmak üzere aşağıdaki şartlarda izin verilebilir... Memurların atanamayacakları yerler ve bu yerlerdeki görevler ile kurumların özellik arz eden görevlerine atanabilmeleri için hangi kademelerde ne kadar hizmet etmeleri gerektiği ve yer değiştirme ile ilgili atama esasları Devlet Personel Başkanlığı'nca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir. Kurumlar atamaya tabi olacak personeli için bu yönetmelik esaslarına göre Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşünü almak suretiyle bir personel ve atama planı hazırlar." hükmü yer almıştır.

Öte yandan, Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına Dair Yönetmelik'in "Amaç" başlıklı 1. maddesinde: "Bu Yönetmelik; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 2 nci maddesi ve aynı Kanunun 2670 sayılı Kanunla değişik 72'nci maddesine dayanılarak, Devlet Memurlarının aynı kurum içinde yer değiştirme suretiyle atanmalarını sağlamak amacıyla düzenlenmiştir." hükmüne, "Yer Değiştirme Suretiyle Atamalarda Göz Önünde Bulundurulacak Hususlar" başlıklı 9. maddesinde: "Yer değiştirme suretiyle atanmalar, Devlet memurlarının dengeli bir şekilde dağılımını sağlamak için öğretimi, uzmanlığı, iş tecrübesi, mesleki bilgisi gibi özellikleri ile boş kadro durumu göz önünde bulundurularak kurumlarınca hazırlanan bir plan dahilinde yapılır.

Yapılacak atamalarda; aile birimini muhafaza etmek bakımından, eş ve sağlık durumları ilgili kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanarak dikkate alınır.

Farklı kurumlarda çalışıp da henüz iş ve yer değiştirmeye tabi olan eşlerden unvan, kadro ve görev bakımından daha aşağıda bulunan görev yeri yukarıda bulunana bağlı olarak değiştirilir.

T.C.

SAMSUN

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/115

KARAR NO : 2013/859

Aynı veya farklı kurumlarda çalışıp da eşlerden birinin yer değiştirmeye veya bu yönetmelik hükümlerine göre yer değiştirmeye tabi olmaması hallerinde, yer değiştirmeye tabi olmayan veya özel yönetmeliklerine göre yer değiştirmeye tabi olan eşin görev ve unvanı ile hizmetin özelliği dikkate alınır. Bu Yönetmelik hükümlerine göre zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan memurun, memur olan eşinin yer değiştirme talebi öncelikle yerine getirilir.

İlgili mevzuatı uyarınca "Zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı, mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı ve emniyet hizmetleri sınıfına giren memurlar, Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup subay ve astsubaylar, hakim ve savcılar ile bu Yönetmeliğin ek 1 inci maddesi kapsamına girenlerin görev süresiyle sınırlı olmak üzere, atandıkları yere memur olan eşinin atanmasında mevzuatı uyarınca yürürlüğe konulan norm kadro sayılarına ilişkin hükümler uygulanmaz" hükmü bulunmaktadır.

4- İnceleme, değerlendirme ve hüküm:

a) İnceleme:

Dosyasının incelenmesinden, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı mezunu olan, 05/03/2004 tarihinde sınıf öğretmeni branşına atanan ve Bolu İli, Mengen İlçesi, Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda sınıf öğretmeni olarak görev yapmakta iken, öğretmen olan Samsun İli'nde görev yapan sınıf öğretmeni eşi nedeniyle, 14.09.2012 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığının resmi internet sitesinde yayınlanan; Bakanlığa bağlı eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerden, alanlarında açık norm kadro olmaması nedeniyle özür durumundan yer değişikliği gerçekleştirilmeyenlerin, özür gereklerini karşılamaya yönelik olarak alan değişikliği ve bu değişikliğe bağlı olarak yer değişikliği yapılacağı;

İlgililerin alan değişikliği suretiyle özür durumundan yer değiştirmek üzere başvurabilecekleri yönündeki ilan kapsamında, alan değişikliği için başvuruda bulunarak tercihlerini yaptığı, 18 Eylül 2012 tarihinde Samsun Bafra 30 Ağustos İlkokul'una Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmeni olarak atanmasının yapıldığı, görev başladıktan sonra 15/11/2012 tarihinde alanının ve branşının sınıf öğretmenliği olarak düzeltilmesinin yapılarak sınıf öğretmeni olarak atanması talebiyle Samsun İl Milli Eğitim Müdürlüğüne yaptığı başvurusunun 2012 yılı alan değişikliği işlemleri tamamlandığı ve bu kapsamda alanı değiştirilen öğretmenlerin yeniden daha önceki alanlarına alan değişikliği yapılmasının mümkün olmadığı yolundaki 30/11/2012 günlü işleminin iptali istemiyle, işbu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

b) Değerlendirme:

I- Uluslararası ve Ulusal mevzuatımızda yer alan bu düzenlemelerden de anlaşıldığı üzere, genel olarak eğitimde esas ilkenin uzmanlaşma olduğu ve her düzeyde eğitimin uzman kişiler tarafından verilmesi kuralının benimsendiği görülmektedir.

Özürü ve engellilerin korunması, özrün ortadan kaldırılması veya özürsüzlüğün etkilerini mümkün olan en az düzeye indirilmesi, özürsüzlüğe yeniden fiziksel, zihinsel, psikolojik, ruhsal, sosyal, mesleki ve ekonomik yararlılık alanlarında başarabileceği en üst düzeyde yetenekler kazandırarak; evinde, işinde ve sosyal yaşamında kendine ve topluma yeterli olabilmesi ve özürsüzlüğün toplum ile bütünleşmesi, ayrımcılığa karşı tüm tedbirlerin alınması amacıyla verilen koruyucu, önleyici, mesleki, eğitsel, rekreasyonel ve psiko-sosyal hizmetlerin alanında uzman kişilerce yürütülmesi amaçlanmıştır.

T.C.
SAMSUN
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/115
KARAR NO : 2013/859

Öğretmenlik, eğitim ve öğretim görevini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olup, bu mesleğe hazırlık, genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla sağlanmaktadır.

Yükseköğretim kurumlarında genel kültür, özel alan ve pedagojik formasyon eğitimi olarak yetiştirilmiş olan ve her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları ile kurs ve seminerlerde eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütmek üzere atanan öğretmenlerin, pedagojik formasyon olarak da ifade edilen ve öğretmen eğitim programlarının önemli bir boyutunu oluşturan öğretmenlik mesleki bilgisini kazandığı alanda görev yapması mesleki ve hukuki bir genel kuraldır.

Sınıf öğretmeninin, okuma yazmanın dışında ilkokul eğitim programında yer alan konu ve alanlarına ait bilgileri çocuklara aktaran onları araştırmaya, yaratıcılığa, girişkenliğe yönlten, kendilerine ve dış dünyaya karşı olumlu tutumlar geliştirmelerine yardım eden, başkalarıyla etkili iletişim kurma becerilerinin gelişimini sağlayan kişi olarak alanı gereği ilkokulların 1-4 üncü sınıf derslerini okutacakları belirlenmiştir.

Özürü öğretmeninin, yada eğitim uzmanının ise, Üniversitelerin özel eğitim veya özel eğitim öğretmenliği alanlarında lisans eğitimi almış, ilk öğretim programından farklı olarak özel eğitim programı uygulayan okulların 1-8 inci sınıf derslerini okutacakları belirlenmiştir.

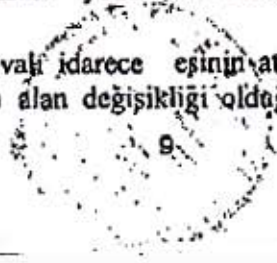
Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, eğitimin özünü uzmanlaşma ve eğitimin her dalının uzman öğretmen-eğitici- uzman tarafından sağlanması oluşturmakta olup, eğitime ihtiyacı olan bireyin uzman kişiden eğitim alma hakkı aynı zamanda bir insan hakkıdır.

Bu durumda, bir konuda uzman bir kişinin(öğretmenin) kendi uzmanlık alanı dışında bir alanda görevlendirilmesi aynı zamanda bireyin eğitim ihtiyacının uluslararası düzeyde belirlenen standartlara ve ulusal hukukumuzla uygun düşmemektedir.

Öte yandan, bütün kararlarında ve özellikle öğretmen atamalarına esas alanları, öğretmen olarak atanmaların mezun oldukları yüksek öğretim programlarına göre aylık karşılığı okutacakları dersleri belirleyen 07.07.2009 gün ve 80 sayılı kararında, ilkokulların 1-4 sınıfları ile Zihin engellileri ilköğretim okullarının 1-8 sınıflarında görev alacak öğretmenlerin mezun olması gereken yüksek öğretim programları ve alanları açıkça belirlemiş iken, sadece 2012 yılı özür gurubu atamalarına özgü olarak sınıf öğretmenlerinin Zihin engellileri okullarına öğretmen olarak atanması yolunda ki Talim Terbiye Kurulunun 12.09.2012 gün ve 5510 sayılı mütalaasının bilimsel bir dayanağı bulunmamaktadır. Başka bir anlatımla anılan kararın gerekçesinde de belirtildiği gibi sadece 2012 yılı eş özrü bulunan sınıf ve branş öğretmenlerinin norm kadro nedeniyle atanamadıkları yere atanması amacıyla alan değişikliği yapılması bilimsellikten uzak olduğu gibi öğretmenin ve eğitim alan bireyin olumsuz etkilenmesine yol açacak olup, ülkemizin taraf olduğu Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmenin Eğitimi düzenleyen 24. Maddesine Anayasa ve yukarıda belirtilen ulusal hukukumuzla uygun düşmemektedir.

II- Diğer taraftan; bilindiği üzere, ilgililerin isteğine bağlı olarak yapılan işlemlerin sebep unsurunu "talep" oluşturur. Bu tür işlemlerde, ilgililerin isteği bulunmadan tesis edilecek işlemler gibi, isteğin hata, hile ya da tehdit gibi irade fesadına uğradığı durumlarda da yapılan işlemin sebep unsuru yönünden hukuka aykırı olacağını kabul etmek gerekmektedir.

Dava konusu olayda, davanın idarece eşinin atandığı yere eş özrüne dayalı olarak atanabilmesi için tek seçeneğin alan değişikliği olduğunun belirtildiği, bu hususa ilişkin

T.C.
SAMSUN
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/115
KARAR NO : 2013/859

talebin çok kısa süre içinde idareye ulaştırılmasının istenilmesi üzerine davacının alan değişikliği talebinde bulunduğu görülmekte olup, esasen davacının sınıf öğretmenliği görevinin üzerinden alınarak alanı dışında(branşı dışında) bir alana atanma talebinde bulunması için bir neden bulunmadığına göre alan değişikliğine sebep olan başvurunun sadece çşinin görev yerine atanmak için yapılan zorlamaya dayalı olduğu sonucuna varılmıştır.

Dolayısıyla, eş durumu özrü zorunluluğuna dayalı olarak yapılan başvuru sonucu tesis edilen alan değişikliği işlemi hukuka aykırı olduğundan, bu hukuka aykırılığın yönetim tarafından düzeltilmesi Anayasamızın 2'nci maddesinde yer verilen hukuk devleti ilkesinin bir gereğidir.

III- Ayrıca, Anayasa koyucunun yukarıda yer verilen hükümle, aileyi parçalamaktan kurtarmak, aile bireylerini bir arada tutmak suretiyle ailenin huzur ve mutluluğunu devam ettirmek ve bu yolla kamu görevlilerinin ailevi kaygılardan uzak bir biçimde kamu hizmetlerini verimli, etkin ve sağlıklı bir biçimde yürütmeleri için gerekli ortamı sağlamak amaçlarını taşıdığı açıkça ortadadır.

Bu duruma göre, yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, toplumun temeli olan ailenin korunması, huzur ve refahı için gerekli tedbirlerin alınmasının tüm kurumların Anayasal yükümlülüğü olduğu, 657 sayılı Kanun'un 72. maddesine göre kurumların yeniden veya yer değiştirme suretiyle yapacakları atamalarda aile birimini muhafaza etmek bakımından gerekli tedbirleri alacağı açık olarak belirtildiği, davacının eş özrü nedeniyle Samsun İlinde alanında bir eğitim kurumuna hizmet puanı ve hizmetin gerekleri gözetilerek atanması hukuk devleti ilkesinin bir gereği olduğundan, dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptaline, aşağıda dökümü yapılan 84,35 TL yargılama giderinin ve karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 660,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Samsun Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz yolu açık olmak üzere, 19/09/2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
MUSTAFA KOÇAK
32881

Üye
VOLKAN AYDIN
97696

Üye
ŞENOL KARADENİZ
120486

YARGILAMA GİDERLERİ:

Başvurma Harcı :24,30 TL
Karar Harcı :24,30 TL
Vekalet Harcı : 3,75 TL
Posta Gideri :32,00 TL
TOPLAM :84,35 TL

ASLI GİRİDİR
Mustafa KOÇAK
BAŞKAN - 32881